

Vantaan kaupunki,
Kirjaamo,

5.5.2021

Lausunto Vantaan ratikan varikon asemakaavan (931 200) osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys on perehtynyt nähtävillä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa.

Yhdistyksen kanta Vantaan ratikka-hankkeeseen on neutraali. Tiedostamme ratikan hyödyt, mutta samaan aikaan joudumme yhdistyksen toimialan puolesta kiinnittämään huomiota ratikkayhteyden ja sen lievealueiden luonto- ja viheralueille metsäkadon, metsien pirstoutumisen, ekologisten yhteyksien vaurioitumisen sekä kasvavan rakentamispaineen muodossa aiheutuviin moninaisiin haittoihin. Kokonaisuudesta syntyvä yhdistelmä lisäasutus ja vähenevät viheralueet johtaa myös vääjäämättä säilyvien luontoalueiden käytön ja kulutuksen kasvuun, millä on omat luonnon monimuotoisuutta heikentävät vaikutuksensa.

Varikkoa suunnitellaan alueelle, joka on keskeinen osa nykypäiviin asti kytkeytyneenä ja melko yhtenäisenä säilynyttä, laajaa Slättmossen-Kuussilan-Fazerilan luontovirkistysaluetta. Varikko pirstoo pahasti alueen itäosan sekä vähentää samalla säilyneiden metsien määrää. Jatkossa metsäkatot ja pirstoutuminen jatkuu itse ratikkalinjan ja mahdollisesti siihen liittyvän muun lieverakentamisen merkeissä metsäalueen keski- ja luoteisosassa.

Ainoita keinoja vähentää ratikan aiheuttamia luonto- ja virkistyshaittoja ovat lieverakentamisen pitäminen minimissä sekä säilyvien metsäalueiden luontolaadun parantaminen. Jälkimmäistä teemaa on ansiokkaasti edistetty Kuussillan ja Slättmossenin eri kaavaprosesseissa tapahtuneella luo-alueiden osoittamisella, mutta suojelevia ja säilyttäviä kaavallisia lisätoimia tarvitaan edelleen. Tämä koskee myös nyt tehtävää varikkokaavaa.

Kaavan luontotietopohjasta

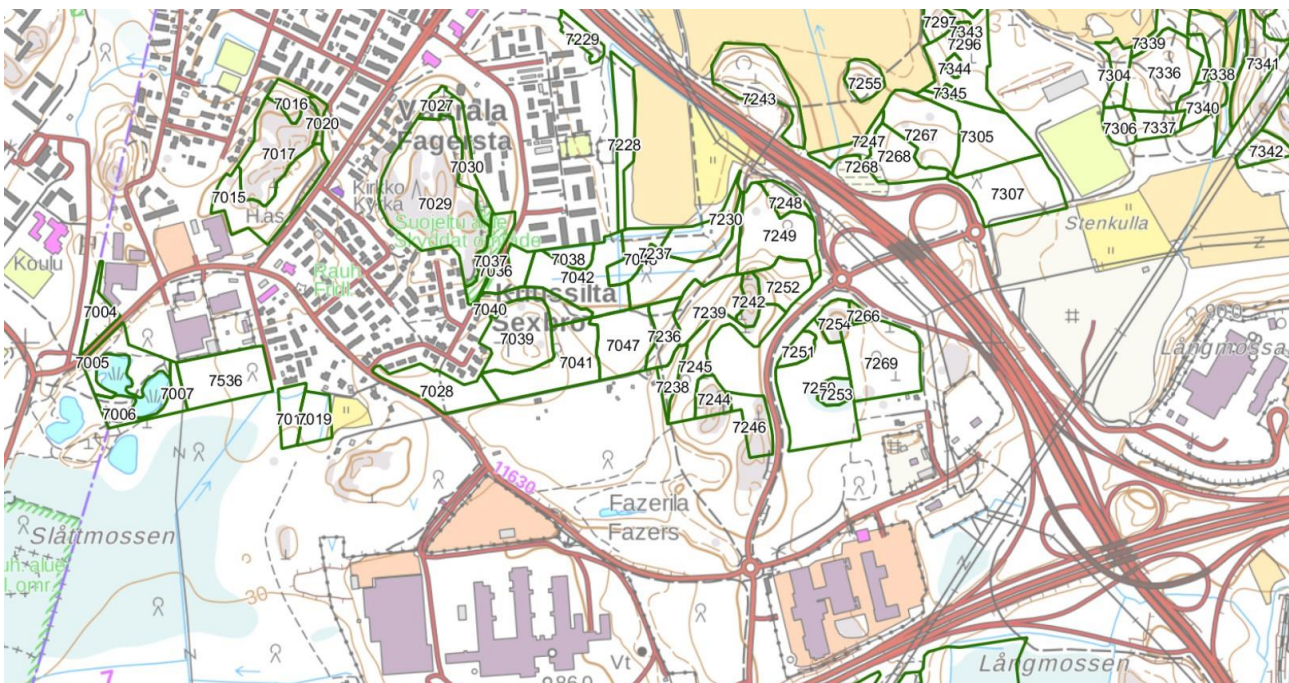
Vasta lausunnon teon loppuvaiheessa havaitsimme, että kaava-aluetta koskevat luontoselvitykset eivät sisällykään kaupungilta erikseen tilaamaamme *Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvitykset vuonna 2020*-raporttiin (Faunatica 2020), vaan toiseen saman vuoden Faunatican luontoselvitykseen (*Vantaan Kuussillan ja Länsimäen kaavarunkoalueiden luontoselvitykset vuonna 2020*) Jäljempänä olevat huomiot on siis tehty ilman varmuutta siitä, onko esitetyt näkökulmat jo huomioitu tehdyissä selvityksissä.

Ihmettelemme edelleen, miksi Vantaan kaupunki ei laita verovaroilla tuotettuja, olemassa olevia luontoselvityksiä nähtäville osana muuta kaava-aineistoa tai edes jollekin omalle kaupungin luontoselvitykset-nettisivulle, jolloin ne olisi löydettävissä normaalilla haulla ilman virkamieskonsultointitarvetta, Tämä on valitseva, osallisia huomioiva käytäntö mm. Espoossa, Helsingissä ja Kirkkonummella. Vuonna 2020 tehdyn luontoselvityksen keskeiset tulokset olisi joka tapauksessa ollut

asiallista esittää myös nyt huhti-toukokuussa 2021 nähtävillä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa eikä jättää niitä vasta ehdotusvaiheen tausta-aineistoksi.

Katsomme joka tapauksessa tarpeelliseksi muistuttaa kaupunkia sen oman luontotietojärjestelmän luontokohdetiedoista, joissa alueelta on tunnistettu arvokkaiksi luontokohteiksi kolmiosainen Fazerilan suot-kokonaisuus. Mikäli suot ovat säilyttäneet vesitaloutensa luonnontilaisina tai luonnontilaisen kaltaisina, edustavat ne nykyisin uhanalaisiksi Etelä-Suomessa luokiteltuja korpi- ja rämeluontotyyppjä. Tämä tekee niistä kaavoituksenkin kannalta arvokkaita luontokohteita, jotka tulevat tarvittavine suoja- ja puskurivyöhykkeineen huomioida varikon sijoittamisessa sekä huomioida riittävässä määrin säilyttävillä kaavamerkinnoillä ja -määräyksillä.

Olenainen lisäluontotiedon lähde on myös melko tuore eli vuonna 2018 hyväksytty Hakunilan suuralueen metsäsuunnitelma. Siinä pääosa hankealueesta eli metsäsuunnitelman kuviot 7250 (2,6 ha), 7251 (0,3 ha), 7253 (0,3 ha), 7254 (0,5 ha), 7266 (0,1 ha) sekä 7269 (2,2 ha) on osoitettu arvometsien (C5) hoitoluokkaan (Kuva). Osittain ratkaisu on perustunut kuvioiden itsenäisiin suo- ja metsäluontoarvoihin, osittain kyse on ollut siitä, että kuviot toimivat arvokkaiden suokuvioiden suojavyöhykkeinä. On syytä varmistaa, että metsäsuunnitelman tiedot ja ratkaisut ovat luontoselvityksiä tekevien konsulttien tiedossa ja päätyvät myös osaksi kaavaselostusta.

Kuva. Hakunilan suuralueen metsäsuunnitelman (Vantaan kaupunki 2018) kuviokartta. Länsimäentien itäpuolen metsiköt on kaikki noteerattu suunnitelmassa arvometsinä (C5).

Hankealueen itäosa (metsäsuunnitelman vanhaa sekametsää kasvava kuvio 7269) sekä osa Länsimäentien länsireunan kuvioista on metsäsuunnitelman tietojen perusteella puulajisuhteiden ja puuston rakenteen puolesta jossakin määrin liito-oravalle soveltuvia. Koska Kuussillan alueelta on lajista tuoreita havaintoja, on hankealueella syytä toteuttaa liito-oravaselvitys. Osana selvitystä on syytä määrittellä myös asumattomien, mutta puustoltaan liito-oravalle ilmeisen sopivien metsiköiden esiintyminen sekä keskeisimmät ilmeiset kulkuyhteydet. Tämä helpottaa lajin huomiointia jatkossa.

Kaava-alue on osin pohjavesialueella, ja rakentamisen soveltumisesta alueelle tulee olla selvitys.

ystävällisesti

Keijo Savola, luonnonsuojeluasiantuntija

Kimmo Jääskeläinen, kaavavastaava, SII Vantaa